

tott fejjel, teljes profil ábrázolásban, így azonosságát nem sikerült pontosan megállapítani.

Utolsónak tárgyalt rajzunk bebizonyíthatóan egyik legkésőbbi művéhez, a *Patrona Hungariae* c. 1920-ban, halála évében festett és jelenleg Nyíregyházán levő képhez készült (XXXIX. t.),²² melyhez két vázlatot tartunk nyilván. Ezek mindegyikén a háttal álló angyal mozdulata, szárnyainak tartása világosan felismerhető a nyíregyházi rajzon (46. kép). Benczúr ezt a festményét egy sikerekben, eredményekben gazdag élet utolsó szakaszában alkotta. A mester közel 70. évéhez megőrizte friss alkotókészségét, amint ezt a lendületes vázlatok s ugyanekkor elkészült (1920) nagy történeti műve, A diadalmas Mátyás is bizonyítja.

Benczúr egész életében elismerés kísérte. Hatalmas, reprezentatív történeti jelenetei, nagysikerű portréi s egész gazdag életműve a sikerek sorozatát jelentette. A sok nemzetközi elismerés mellett a művész számára igen kedves volt az a megtiszteltetés, mely szülővárosa, Nyíregyháza részéről érte: 1909-ben a város díszpolgárává választották.²³ Ekkor határozta el — a család emlékezései szerint —, hogy képeinek, rajzainak egy kisebb gyűjteményét hagyja a város — és múzeuma számára. A későbbiekben tudomásunk van róla, hogy Benczúr-rajzok, tanulmányok szerepeltek Nyíregyházán a polgármester fogadószobájában.²⁴

A nemrég előkerült rajzok Budapestről származnak s a sorozat minden egyes darabja megbecsülendő emlék, mert a mester életművének tanulmányozásához újabb adatokkal gazdagította ismereteinket.

Telepy Katalin

DESSINS DE BENCZÚR À NYÍREGYHÁZA

Tout dernièrement, onze dessins de Benczúr ont été retrouvés à Nyíregyháza. Cinq parmi ceux-ci datent de l'enfance de l'artiste, les autres ont été exécutés plus tard, pour les compositions monumentales de l'artiste. Benczúr, figure marquante de la peinture hongroise du XIXe siècle est né à Nyíregyháza (1844), il a passé son enfance à Kassa. Le dessinateur virtuose qu'il était plus tard, a dessiné son entourage avec ardeur dans son enfance déjà. Parmi les dessins des débuts de l'artiste, l'Arche de Noé et le Rêve de Joseph retrouvés dénotent l'inclination de l'artiste vers les solutions de composition.

Trois autres pièces de la collection de Nyíregyháza datent de la même époque, des années de 60 environ du siècle passé. Le premier tableau remarquable de Benczúr, la Tragédie du pêcheur de Balaton date de 1864. La tête d'homme portant un Petit chapeau rond est une étude à ce tableau. L'autre dessin est l'étude de la figure principale de la Bataille de Temető, exécutée pour les feuilles de Honvéd Album de Szokoly, pour l'édition de

²² Papír, ceruza, 43×28 cm.

²³ *Szohor Pál*, Nyíregyháza az örök váltság 100. évében. Nyíregyháza, 1924. 24, 26, 271. lap.

²⁴ *Heimer E.*, Nyíregyháza és Szabolcs vármegye községei: M. V. M. Budapest, 1931. 50. lap.

gravure sur bois de l'époque de la Guerre d'Indépendance de 1848. La figure de l'Évêque se retrouve dans l'une des illustrations historiques de Benczúr. Quelques dessins de geste sont des études de ses représentations religieuses, telles pour la figure de la Madone pour le tableau d'autel St. Étienne offre la couronne de la Basilique de Lipótváros, Budapest, L'ange à dos au tableau de la Patrona Hungariae achevé en 1920, année de la mort de l'artiste et la figure de femme croisant les mains à la poitrine a été exécutée pour l'une des représentations d'anges.

Les dessins retrouvés contribuent à l'enrichissement de nos connaissances par de nouvelles données sur l'oeuvre de Benczúr.

K. Telepy